

опрацювання. Повторного розгляду парламентом не відбулося. А кримінальна відповідальність за подвійне громадянство відсутня»[4].

Розглядаючи закордонний досвід недопущення появи біпатризму і численного громадянства, можливо відзначити спільні події внутрішнього і зовнішньої політики країн щодо вирішення цієї проблеми. «Серед заходів внутрішньої політики:

- законодавчі акти, які містять норми спрямовані на оптацію осіб (можливість добровільного вибору громадянства при зміні державного суверенітету, території проживання);
- надання громадянства дитині по «праву крові» батька, якщо мати має іноземне громадянство;
- збереження громадянства за жінкою у разі її виходу заміж за іноземця;
- встановлення кількості поколінь іммігрантів, які можуть по «праву крові» претендувати на громадянство» [5].

Для вирішення великої кількості проблем, що утворюються у зв'язку з подвійним громадянством, застосовується *принцип ефективного громадянства*. «При ефективному громадянстві біпатрид стикається з так званою колізійною формулою прикріплення, що визначає особистий статус фізичної особи (*lex patriae* або *lex domicilii*). У цьому випадку відштовхуються від місця постійного проживання особи, її роботи, місця перебування її майна, насамперед нерухомого, проживання її сім'ї тощо. Це, наприклад, дуже актуально для сучасної Європи, де існують «прозорі» міждержавні кордони та спостерігається ординарна міграція населення в межах Європейського Союзу»[5].

Отже, можна сказати, що питання подвійного громадянства для України має важливе значення. Вважаємо, що проблему біпатридів можна було б розв'язати якщо прийняти спільний міжнародний акт, який примусить дотримуватися певних прав, або ж повністю ліквідувати його. Разом з тим, біпатризм вважається результатом становлення інтеграційних процесів в міжнародних відносинах. Проблема подвійного громадянства вважається актуальною для міжнародного права, містить конкретний вплив на державну та міжнародну безпеку.

1. Талдикін О. В. Теорія влади. Структурно-логічні схеми і таблиці: Навч. посібник / О. В. Талдикін. Дніпро. Дніпропр. держ. універ. внутр. справ, 2020. 164 с.

2. Про громадянство: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III. URL: [http:// zakon4.rada.gov.ua/](http://zakon4.rada.gov.ua/) (дата звернення 17.09.2020).

3. Чалий П. Елемент державності – інститут громадянства // Політика і час. 2001. № 1. С. 38–46.

4. Воловик О. Подвійне громадянство в Україні та світі / Яка відповідальність за подвійне громадянство. URL: <https://ckp.in.ua/articles/18870> . (дата звернення 17.09.2020).

5. Бусол О. Подвійне громадянство / Центр досліджень електронних комунікацій. URL: <http://nbuviap.gov.ua/>.(дата звернення 17.09.2020).

Тищенкова Ірина Олександрівна
доцент кафедри загальноправових дисциплін,
кандидат юридичних наук, доцент

Мудренко Олександра Вячеславівна
студентка юридичного факультету

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах суспільства адміністративні послуги органів влади розглядаються передусім як процес обслуговування, тоді як у світі такі послуги осмислюються як результат обслуговування суспільства за допомогою як адміністративних послуг, так і інших інструментів державного регулювання таких, як грошова-кредитна політика, політика оподаткування тощо. Тому є необхідність наукового і практичного виокремлення адміністративних послуг влади із сукупності номенклатури державних послуг.

Як зазначив, координатор Координаційного центру з впровадження економічних реформ в

Україні, Олександр Сасенко неефективна система надання адміністративних послуг лише погіршує імідж держави. Достатньо великий бюрократичний апарат, який обслуговував видачу різноманітних довідок, витягів, виписок тощо псував життя не лише споживачеві, переконаний фахівець, а формував образ такого собі чиновницького монстра. Тож кому гірше було від такого «обслуговування» - населенню чи державі – питання неоднозначне, вважає О.Сасенко [1]. Презентуючи концепцію державної політики у сфері адміністративних послуг фахівець наголосив, що пріоритетом у реформі буде вдосконалення процедури надання адміністративних послуг. Це насамперед затвердження переліку найбільш поширених для населення адміністративних послуг, формування вичерпного переліку документів, які можуть вимагатися у суб'єкта, а найголовніше – створення ефективної системи інформування споживачів. Фахівець закликав громадські організації підтримувати ініціативи держави з реформування сфери адміністративних послуг – контактувати з органами влади, здійснювати моніторинг їх діяльності та інформувати суспільство про те, що відбувається в цій сфері. Також його колега, координатор Координаційного центру з впровадження економічних реформ в Україні, Марія Горностай зробила наголос на тому, що розвиток адміністративних послуг триває нині паралельно з розвитком системи електронного врядування. Вона зазначила, що більшість європейських країн йшли саме таким шляхом – починаючи з Центрів надання адміністративних послуг і поступово переходячи до обслуговування споживачів через інтернет. [2]

Зазначимо, що офіційним джерелом надання адміністративних послуг через мережу Інтернет, визначається Єдиний державний портал адміністративних послуг, який є офіційним джерелом інформації про надання адміністративних послуг в Україні. Це вказано у статті 17 Закону України «Про адміністративні послуги». Держателем Єдиного державного порталу адміністративних послуг є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері надання адміністративних послуг. Відповідальність за адміністрування Єдиного державного порталу адміністративних послуг несе Кабінет Міністрів України. [3]

«Досвід Заходу такий, що нині зміщується акцент до надання електронних послуг, – розповіла Марія Горностай. – Це швидше і набагато дешевше. Але цей процес – еволюційний і займе багато років. Адже відсоток людей, які користуються інтернетом, у нашій країні ще дуже малий. І доки організація системи електронного врядування триватиме, неможливо думати про цілісну систему електронних послуг».[2]

Однак переведення низки послуг в електронний вигляд вже здійснюється, зазначила координатор. Задля цього сьогодні електронні послуги проходять оптимізацію. Саме в цій сфері, вважає Марія Горностай, вагому роль повинні відіграти громадські організації, відстежуючи проблеми, які наявні в царині надання електронних послуг і доносячи цю інформацію в широкі кола населення та до влади. [2] Вона зазначила, що з кожним роком росте кількість людей, які звертаються до органів влади по певні адміністративні послуги. Якщо раніше це число становило 36%, то на сьогодні таких уже 47.5%. Ця тенденція лише породжує складнощі у спілкуванні між громадянами та чиновниками, адже при цьому кількість чиновників, які працюють з населенням, не зростає: «32% громадян вважають якість надання адміністративних послуг в Україні (одержання паспортів, довідок, виписок, справо, тощо) поганою, 33% – задовільною, і лише 12% - доброю, – ті ж, хто зверталися за різними документами до державних органів, оцінюють їхню роботу ще гірше. Переважно не задоволені – 27,7%, зовсім не задоволені – 21,4%, переважно задоволені - 39,6%, а ось повністю задоволених лише 6,9%. Причому найбільше у процесі спілкування з державою людей не влаштовують черги (23%), відсутність чітких пояснень щодо усіх обставин справи та потрібних документів (17%), тяганина з розглядом справи (17%). Жодних негативних елементів в отриманні послуг не побачили 21% серед тих, хто по них звертався».[2]

На нашу думку, існує п'ять умов для успіху при створенні якісного центру надання адміністративних послуг. Це політична воля, бачення та реалістичний план заходів, належна підготовча робота, адекватне приміщення, а також технічне і програмне забезпечення.

Таким чином, забезпечення належного рівня якості надання адміністративних послуг потребує здійснення низки системних заходів, зокрема: залучення споживачів до оцінки якості надання адміністративних послуг, що дозволить чіткіше визначати пріоритетні проблеми у сфері надання адміністративних послуг та шляхи їх вирішення; більш об'єктивне оцінювання роботи органів влади з надання послуг задля вироблення критеріїв оцінки на основі визначення стандартів надання адміністративних послуг; можливість складання перспективних планів розвитку щодо покращання якості надання адміністративних послуг органами влади, що надають їх; можливість вживання заходів щодо покращання правового регулювання цих послуг. Щодо електронних послуг вони є провідним напрямом послуг у світі. Розвиток інформаційних технологій дозволяє зробити спілкування особи з владою

максимально комфортним для споживача. При цьому постають проблеми ідентифікації особи, котра звертається за послугою, та збереження конфіденційності персональної інформації.

1. <https://www.kmu.gov.ua/ua/profile/oleksandr-saenko>

2. <https://tsnap.ulead.org.ua/team-members/mariya-hornostay/>

3. Закон України «Про адміністративні послуги» від 06 вересня 2012 року // <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>

Фокша Лілія Володимирівна
доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

СЕРЕДНЬОСТРОКОВЕ БЮДЖЕТНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ В УКРАЇНІ

Однією з головних передумов забезпечення сталого економічного розвитку держави є визначення правових та організаційних засад формування цілісної системи пріоритетних напрямків розвитку, запровадження середньострокового бюджетного планування та формування системи ефективного державного управління.

Середньострокове бюджетне планування – це формування головними розпорядниками бюджетних коштів плану своєї діяльності на середньостроковий період, визначення обсягів необхідних коштів для досягнення поставлених цілей у середньостроковій перспективі [1].

Загальносвітова практика передбачає формування бюджетів держав та адміністративно-територіальних одиниць на один рік. Проте в сучасних умовах, коли гостро постають проблеми контролю за ефективним використанням бюджетних коштів, вибору оптимальної фінансової політики і скорочення частки державного сектору в економіці, уряди багатьох країн суттєво реформують бюджетний процес. Одним із напрямів реформування став перехід до середньострокового бюджетного планування, яке ґрунтується на формулюванні фінансової та економічної стратегії розвитку країни та узгодженні річного бюджету з перспективними фінансовими планами і прогнозами. На сьогодні ця практика отримала досить широке розповсюдження у світі й, по суті, стала загальноприйнятим стандартом управління суспільними фінансами [2, с.39].

Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI закріплює механізм середньострокового бюджетного прогнозування і планування що орієнтований на стратегічні пріоритетні завдання [3]. Законом України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (про правову основу для впровадження середньострокового бюджетного планування)» від 08.01.2019 було внесено ряд змін, що передбачають:

- запровадження Бюджетної декларації на середньостроковий період;
- оновлення бюджетного календаря;
- розширення бюджетних правил;
- узгодження стратегічного та бюджетного планування [4].

Закріплено, що Бюджетна декларація і макропоказники економічного і соціального розвитку України схвалюватимуться Кабінетом Міністрів одночасно – не пізніше 1 червня року, який передусе плановому, що забезпечить комплексне бачення розвитку економіки та бюджетної сфери, взаємозв'язок між пріоритетами держави та ресурсними можливостями бюджету. Це дозволяє раціонально спланувати доходи та видатки як держави, так і територіальних громад.

Для забезпечення єдності бюджетної системи, середньострокове бюджетне планування передбачено і на рівні місцевих бюджетів шляхом складання місцевих фінансових планів на три роки, які базуватимуться на Бюджетній декларації.

Нормативне закріплення вимоги середньострокового бюджетного прогнозування і планування має забезпечити стабільну бюджетну політику, інвестиційну привабливість держави та фіскальну дисципліну.

Застосування середньострокового прогнозування і планування в бюджетному процесі має низку переваг і недоліків. До переваг слід віднести наступні чинники: базується на чітко сформульова-